

Република Србија
Аутономна Покрајина Војводина
ГРАД КИКИНДА
Комисија за јавну набавку
Број: V-404-1/2020-8
Дана: 27.02.2020. године
К и к и н д а

На основу члана 63. став 3. Закона о јавним набавкама («Сл. гласник РС» бр. 124/2012, 14/2015 и 68/2015) Комисија за јавну набавку – **ПОСТАВЉАЊЕ И ОПРЕМАЊЕ СВЕТЛОСНОМ САОБРАЋАЈНОМ СИГНАЛИЗАЦИЈОМ НА ДРЖАВНОМ ПУТУ 1Б-13**

ЈН 8/2020 доставља:

Одговор на захтев за додатним информацијама и појашњењима конкурсне документације

Питање 1:

1. На страни 45/86 конкурсне документације у делу додатних услова пословног капацитета за **ПАРТИЈУ1** наручилац је прописано следеће: Да понуђач поседује и да је уредио пословање према: ISO 9001 или одговарајући ISO14001 или одговарајући OHSAS 18001 или одговарајући ISO 27001 или одговарајући ISO 50001 или одговарајући

Анализом садржине конкурсне документације услова пословног капацитета може се утврдити да тражени услов дискриминише и ограничава понуђаче па је самим тим у супротности са чланом 76. ставом 6. ЗЈН. Чланом 76. Ставом 6. ЗЈН којим је прописано да „Наручилац одређује услове за учешће у поступку тако да ти услови не дискриминишу понуђаче и да су у логичкој вези са предметом јавне набавке.”

Смисао одредбе члана 76. Става 2. ЗЈН јесте да омогући наручиоцу прописивањем услова који ће омогућити да изврши одабир оног понуђача који има довољно квалификација да успешно реализује уговор, али је поступање наручиоца по наведеној одредби ограничено чланом 76. Ставом 6. ЗЈН. Одређивањем додатних услова пословног капацитета у смислу тражених сертификата:

1. ИСО 9001 менаџмент квалитета - међународни стандард специфицира захтеве за систем менаџмента квалитетом има за циљ да повећа задовољење корисника ефективном применом система, укључујући процесе сталног побољшавања система, као и доказивање усаглашености са захтевима корисника и одговарајућих закона и прописа

2. ИСО 14001 менаџмент заштите животне средине -захтеви за систем менаџмента животном средином које организација може да користи да унапреди своје перформансе животне средине

3. ИСО 18001 Систем управљања заштитом здравља и безбедношћу на раду утврђују се захтеви за системе управљања заштитом здравља и безбедношћу на раду

Наручилац је добио заокружени систем где би понуђач кроз стандарде доказао да је у раду поштује процесе сталног побољшавања система и послује у складу са захтевима корисника и одговарајућих закона и прописа, да при раду води рачуна о заштити животне средине и заштити здравља и безбедности на раду, па је захтев наручиоца да поред наведених стандарда мора у предметном поступку поседовати сертификате ISO 50001 и ISO 27001, сувишан и није постав/Бен у циљу квалитетног и благовременог извршења уговора, већ у циљу ограничавања конкуренције.

Наручилац у конкурсној документацији захтева да понуђач у понуди достави доказ сертификат о испуњености стандарда 27001. **ISO 27001 је међународни стандард који се односи на заштиту и безбедност информација. Овај услов није у логичкој вези са предметом јавне набавке. Исти је прописан са циљем дискриминације понуђача у предметном поступку јавне набавке.** Обавеза наручиоца је да поседује сертификат о испуњености стандарда ИСО 27001 али не и понуђача.

Стандард се односи на поверљивост и заштиту података унутар организације, те сам наручилац треба да организује своје пословање у складу са захтеваним стандардом. Увидом у конкурсну документацију може се утврдити да су предмет јавне набавке **ПОСТАВЉАЊЕ САОБРАЋАЈНЕ СИГНАЛИЗАЦИЈЕ НА ДРЖАВНОМ ПУТУ**. Захтевање поседовања ИСО 27001 који се ни у ком случају не односи на делатност којим се бави потенцијални понуђачи за ову јавну набавку, представља додатни услов који се не односи на предмет ове јавне набавке, а прописан је са циљем нарушавања основних начела из области јавних набавки - једнакости понуђача и обезбеђења конкуренције. ISO 27001 је намењен за организације које се баве услугама у областима које су повезане са информационом технологијом и потребама за очување поверљивости информација, а што није ни у каквој вези са предметом јавне набавке - резервним деловима. Из саме дефиниције ISO 27001 произилази да се тај стандард не може односити на понуђача предмета ове јавне набавке, јер је ове потпуно ирелевантно како понуђач унутар свој предузећа штити своје податке, те да се овај захтев једино може односити на наручиоца који би морао да ISO 27001 стандард прибави за своју организацију и тако податке заштити од неовлашћеног приступа, Једини оправдани захтев у погледу захтевних стандарда који су у логичкој вези са предметом јавне набавке је ISO 9001, ISO 14001 и ISO 18001 или 45001. ISO 27001 није у логичкој вези са предметом јавне набавке, односно није прописан у складу са чланом 76. Ставом 6. ЗЈН. Захтевањем стандарда од стране понуђача није гаранција да ће понуђач који поседује тај стандард под условима прописаним уговором и конкурсном документацијом реализовати јавну набавку. Овај услов директно доводи до смањења броја понуђача који би могли узети учешће у поступку јавне набавке, што је у супротности са одредбама члана 10 и 12. ЗЈН.

Молимо наручиоца да из конкурсне документације избрише услов да понуђач поседује сертификат о испуњености стандарда ISO 27001.

Наручилац у конкурсној документацији захтева да понуђач у понуди достави доказ сертификат о испуњености стандарда 50001. ISO 50001 - Системи управљања енергијом, обезбеђују услове за спровођење политике енергетске ефикасности. Увидом на Енергетски портал Србије јасно се може утврдити ко у Србији поседује систем управљања енергијом ISO 50001. У Србији постоји тек неколико привредних друштава која су остварила ову сертификацију. ISO 50001 - енергетски менаџмент је један од најновијих стандарда из области система менаџмета и представља одговор на потребу управљања потрошњом енергије. Овај стандард је пре свега намењен индустрији. Процесе увођења овог стандарда је у зачетку те још није присутан код већег броја понуђача, па овај захтев садржи дискриминаторски фактор, будући да не омогућава ефективну конкуренцију и учешће већег броја понуђача. Како је овај стандард специфичан за индустрију, у овом тренутку још увек није типичан профил могућих потенцијалних понуђача у овом поступку јавне набавке. Како је по својој структури и захтевима сличан ISO 14001 неоправдано је захтевати овај стандард јер исти прописан са сврхом ограничавања конкуренције имајући у виду предмет јавне набавке. За наручиоца је битно да понуђач испоручи резервне делове у складу са захтевима из конкурсне документације али не и да ли понуђач поседује овај стандард јер он није гаранција реализације уговора. Он не обезбеђује наручиоцу да ће предмет јавне набавке донети уштеду енергије наручиоцу. Напомињемо да је према важећој регулативи већине земаља ЕУ оне у својим законима имају законске обавезе увођења система квалитета утрошка и рационализације енергије према одређеним задатим нормама до краја 2016. Година а самим фирмама је остављено да изаберу начин имплементације кроз три модела:

Усвајање ISO 50001,

Проширење обима ISO 140001 и кроз ангажовање независне енерго ревизорске куће, што доказује да је довољан услов да понуђач поседује ISO 14001. Напред наведено доказује да прописани услов није у логичкој вези са предметом јавне набавке, да не представља објективну потребу наручиоца и да нарушава начело једнакости понуђача и обезбеђења конкуренције чиме је наручилац начинио повреду члана 76. става 6. ЗЈН а са њим у вези и члана 10 и 12. ЗЈН.

Молимо наручиоца да из конкурсне документације избрише услов да понуђач поседује сертификат о испуњености стандарда ISO 50001.

Члан 10. ЗЈН прописано је „Наручилац је дужан да у поступку јавне набавке омогући што је могуће већу конкуренцију.

*Наручилац не може да ограничи конкуренцију, а посебно **не може онемогућавати било којег понуђача да учествује у поступку јавне набавке неоправданом употребом преговарачког поступка, нити коришћењем дискриминаторских услова, техничких спецификација и критеријума**“.*

Члан 12. ЗЈН прописано је „Наручилац је дужан да у свим фазама поступка јавне набавке обезбеди једнак положај свим понуђачима.

Наручилац не може да одређује услове који би значили националну, територијалну, предметну или личну дискриминацију међу понуђачима, нити дискриминацију која би произлазила из класификације делатности коју обавља понуђач“.

*Чланом убр. Ставом 2. ЗЈН прописано је «**наручилац у конкурсној документацији одређује додатне услове за учешће у поступку јавне набавке у погледу финансијског, пословног, техничког и кадровског капацитета увек када је то потребно имајући у виду предмет јавне набавке**».*

*Чланом 76. ставом 6. ЗЈН прописано је «Наручилац одређује услове за учешће у поступку јавне набавке тако да **ти услови не дискриминишу понуђаче и да су у логичкој вези са предметом јавне набавке**».*

Наручилац је у поступку припремања конкурсне документације занемарио да додатни услови морају бити одређени тако да не дискриминишу понуђаче и да буду у логичкој вези са предметом јавне набавке и са претећим законима. Смисао наведене норме јесте да наручиоцу омогући дефинисање услова чија ће испуњеност подразумевати да он приликом избора понуде, изабере понуду оног понуђача, који би сходно својим капацитетима могли успешно да реализују уговора. Међутим, поред Закона о јавним набавкама наручилац примењује и законе који су у вези са предметом јавне набавке и такође, закон ограничава да ти услови не смеју да дискриминишу понуђачи и да наручилац мора учинити извесним оправданост присуства прописаних додатних услова, руководећи се својим објективним потребама, као и повезаности истих са предметом јавне набавке.

Наручилац је у предметном поступку јавне набавке одступио од обавезе прописане чланом 76. Ставом 6. ЗЈН. Дискриминаторским условом који нема никакво релевантно упориште у потребама наручиоца у пракси приликом набавке добара, ограничио је конкуренцију, односно онемогућио је учествовање оним понуђачима који би иначе могли равноправно да конкуришу за реализацију предметне набавке. Закон о јавним набавкама забрањује ограничавање конкуренције међу понуђачима коришћењем дискриминаторских услова од стране наручиоца, на шта изричито упућује и одредба члана 10. ЗЈН. С друге стране, остваривање начела једнакости понуђача је основи предуслов за обезбеђивање конкуренције у поступку јавних набавки, што је уређено чланом 12. ЗЈН. Наручилац је у обавези да током трајања поступка јавне набавке обезбеди једнак третман понуђачима на тај начин што неће својим радњама стављати одређене понуђаче у привилеговани положај у односу на друге.

Из свега напред изнетог може се утврдити је наручилац спорни додатни услов пословног капацитета, за достављањем сертификата ISO 50001, ISO 27001, прописао супротно одредбама члана 76. Става 6.

ЗЈН, јер исти нису у логичкој вези са предметом јавне набавке и у супротности су са одредбама члана 10. и 12. ЗЈН.

Све напред изнето несумњиво доказује да је наручилац повредио одредбе члана 61. става 1. ЗЈН, јер конкурсну документацију није саставио на начин да понуђачи могу на основу ње да припреме и поднесу прихватљиву понуду. Дискриминаторски услови прописани конкурсном документацијом имају за последицу апсолутно битну повреду члана 61. става 1. ЗЈН, те из тог разлога молимо наручиоца да услов да понуђач поседује сертификат ISO 50001, ISO 27001 избрише из конкурсне документације у циљу законитости поступка и обезбеђења конкуренције.

Молимо наручиоца да захтев за овим стандардима избрише из предметне конкурсне документације.

Одговор Наручиоца 1 :

На страни 48/86 Наручилац ће извршити измену конкурсне документације у делу додатних услова пословног капацитета за партију 1 сертификат о испуњености стандарда ИСО 27001 и ИСО 50001.

Питање бр.2 :

На страни 46/86 наручилац је навео -
:"Саобраћајни знакови морају бити израђени у складу са Техничким упутствима ЈП Путеви Србије Београд (ОП-01 и БС-об)"

Захтев да су саобраћајни знаци израђени у складу са Техничким упутствима са обавезујућом применом ЈП „Путеви Србије“ ОП-01 и БС об није у логичкој вези са предметом јавне набавке, ограничава конкуренцију и нарушава начело једнакости понуђача."

Увидом у Техничко упутство БС-об може се утврдити да није објављено у Службеном гласнику Републике Србије, на основу којих прописа је донето, када ступа на снагу и од када почиње његова примена.

Прописи који регулишу област саобраћајне сигнализације су Закон о безбедности саобраћаја на путевима (Службени гласник РС, бр. 41/09, 53/10,101/11, 32/13 УС, 55/14, 96/15- др, закон 9/16 - УС, 24/18,41/18, 41/18 -др, закон 87/18), Закон о путевима

(Службени гласник РС бр. 41/18 и 95/18) Правилник о саобраћајној сигнализацији (Службени гласник РС бр. 85/17), Правилник о начину регулисања саобраћаја на путевима у зони радова (Сл. Гласник РС бр. 134/14). Увидом у напред наведене прописе може се утврдити да ни једна одредба не упућује на упутства као подзаконске правне акте које доносе имаоци јавних овлашћења.

Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре дало је мишљење бр. 011-00-00141/2019-03 од 20. Марта 2019. Године где је заузело става да Упутства одређених предузећа су обавезујућа уколико се на њих упућује у одређеним правним прописима у објављеним у службеним гласилима, којима се регулише дата област. Како ни један пропис објављен у Службеном гласнику РС не упућује на Упутства путева Србије иста нису обавезујућа те се на њих наручилац не може позивати у поступку јавне набавке.

Доказ: Мишљење Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре дало је мишљење бр. 011-00-00141/2019-03 од 20. Марта 2019

Правилник о саобраћајној сигнализацији је подзаконски акт који сходно Закону о државној управи доноси министарство и посебне организације. Упутства која служе за спровођење Правилника о саобраћајној сигнализацији морају бити у складу са важећим Правилником јер их органи државне управе и имаоци јавних овлашћења доносе да би одредили начин њиховог извршења. Чланом 15. Закона о државној управи прописано је"

Министарства и посебне организације доносе правилнике, наредбе и упутства. Правилником се разрађују поједине одредбе закона или прописа Владе.

Наредбом се наређује или забрањује неко понашање у једној ситуацији која има општи значај.

Упутством се одређује начин на који органи државне управе и имаоци јавних овлашћења извршавају поједине одредбе закона или другог прописа.

Правилници, наредбе и упутства објављују се у "Службеном гласнику Републике Србије".

Како упутства ПUTEВА Србије нису објављена у "Службеном гласнику Републике Србије" а техничка упутства јавних предузећа не престављају техничке прописне односно нису део правног система Републике Србије, исте наручилац не може да пропише у конкурсној документацији.

Наведено је потврдило и Министарство трговине, туризма и телекомуникација Републике Србије у одговору на питања везано за прописивање техничких упутстава јавних предузећа у поступцима јавних набавки.

Доказ: Одговор Министарства трговине, туризма и телекомуникације Републике Србије.

Чланом 16. Правилника о саобраћајној сигнализацији („Службени гласник РС", број 85/17) прописан је:

Саобраћајни знак према стандарду 5KP5 12899 испуњава најмање:

- 1) фактор сигурности за оптерећење класе (РАР1);
- 2) притисак ветра класе (М/5);
- 3) динамички притисак снега класе (051.1);
- 4) највећу привремену дефлексију класе (Т0В4).

Члан 10. ЗЈН прописано је „Наручилац је дужан да у поступку јавне набавке омогући што је могуће већу конкуренцију.

Наручилац не може да ограничи конкуренцију, а посебно не може онемогућавати било којег понуђача да учествује у поступку јавне набавке неоправданом употребом преговарачког поступка, нити коришћењем дискриминаторских услова, техничких спецификација и критеријума".

Члан 12. ЗЈН прописано је „Наручилац је дужан да у свим фазама поступка јавне набавке обезбеди једнак положај свим понуђачима.

Наручилац не може да одређује услове који би значили националну, територијалну, предметну или личну дискриминацију међу понуђачима, нити дискриминацију која би произлазила из класификације делатности коју обавља понуђач".

Чланом 76. ставом 6. ЗЈН прописано је «Наручилац одређује услове за учешће у поступку јавне набавке тако да ти услови не дискриминишу понуђаче и да су у логичкој вези са предметом јавне набавке».

Из свега напред изнетог може се утврдити да прописани услов није у логичкој вези са предметом јавне набавке, да ограничава конкуренцију и нарушава начело једнакости понуђача, што представља повреду члана 76. Става 6. ЗЈН, а са њим у вези и члан 10. и 12 ЗЈН.

Молимо наручиоца да избрише из конкурсне документације захтева да саобраћајни знаци буду израђени у складу са Техничким упутствима са обавезујућом применом ЈП „Путеви Србије" ОП-01 и БС об, јер није у логичкој вези са предметом јавне набавке и ограничава конкуренцију, што представља битну повреду члана 76. Става 6. ЗЈН, а са њим у вези и члана 10 и 12. ЗЈН. Једини објективан захтев имајући у виду предмет јавне набавке је да понуђач достави доказ да су саобраћајни знаци израђени у складу са Правилником о саобраћајним знаковима на путевима (Сл.гласник РС бр.85/2017) у погледу минималних услова у складу са стандардом 5KP5 12899: -фактор сигурности са оптерећењем класе (РАР1) -притисак ветра класе (М15) -динамички притисак снега класе (051.1) и -највећу привремену дефлексију класе (Т0В4),

Одговор Наручиоца 2 :

Саобраћајни знакови морају испуњавати захтеване критеријуме предвиђене тендерском документацијом.

Наиме, у више случајева Републичка комисија за заштиту права у поступцима јавних набавки је одбила захтев да се избаце техничка упутства Јавног предузећа „Путеви Србије“ из тендерске документације јер нису у логичкој вези са предметном набавком.

Решењима Републичке комисије за заштиту права у поступцима јавних набавки број 4-00-1117/2018 од 29.11.2018 године, бр. 4-00-719/2019 од 22.10.2019 године и бр.4-00-1025/2019 од 27.12.2019 године су техничка упутства Јавног предузећа „Путеви Србије“ прихваћена као додатни услов који као захтев у тендерској документацији није у супротности са Законом о јавним набавкама.

С обзиром да је предмет јавне набавке постављање сигнализације на државним путевима наручилац је у обавези да поштује критеријуме које прописује управљач државних путева а то су ЈП „Путеви Србије“. С тим у вези наручилац је као обавезни услов предвидео Техничко Упутство које је управљач пута објавио и који има карактер обавезне примене на државним путевима.

У приложеној документацији (приложени докази) у одговору Министарства трговине, туризма и телекомуникација Републике Србије у последњем ставу од подносиоца захтева се тражи „ за додатно појашњење у погледу навода о могућем кршењу Споразума ЦЕФТА (који члан је по вашем мишљењу прекршен и у ком смислу).“ из којег није утврђено да било који услов захтеван овом тендерском документацијом крши законе Републике Србије или ЦЕФТА споразум али јесте утврђено да се морају поштовати закони Републике Србије што је и једини захтев у нашој тендерској документацији.

Питање бр.3 :

На страни 46/86 конкурсне документације у делу додатних услова кадровског капацитета наручилац је прописано следеће:

-лице за безбедност и заштиту на раду –минимално 1

Молимо наручиоца да измени овај услов и прилагоди га тако да се омогући учешће и понуђачима који ангажују агенције за безбедност и здравље на раду, јер у противном овако постављен представља дискриминишући услов.

Одговор Наручиоца 3:

Наручилац ће извршити измену конкурсне документације , те ће предвидети и ангажовање Агенције за безбедност .

Питање бр.4:

Наручилац је као Допунски услов за Партију 1 прописао:

Допунски услов: Понуђач мора на дан подношења понуде и за време трајања уговора да поседује важећу Полису осигурања одговорности из делатности за штету нанету трећим лицима са осигураном сумом за лица и ствари у минималном износу од 2.000.000,00 динара. Уколико полиса истиче за време трајања уговора, изабрани понуђач је обавезан да достави нову полису.

Имајући у виду начин на који је наручилац у конкретном случају прописао поменути захтев, као додатни услов, понуђачи би били дужни да исти доставе у оквиру своје понуде. Наведени услов у вези је са фазом реализације уговора, те је прописивањем истог у оквиру додатних услова, чија се испуњеност цени у моменту подношења понуда, наручилац је ограничио конкуренцију. Молимо наручиоца да овај услов избрше из додатних услова.

Да наведени услов органишава конкуренцију потврђује и Решење Републичке комисије број 4-00-1375/2017.

Одговор Наручиоца 4:

Постављањем додатног услова достављања Полисе осигурања наручилац жели да се обезбеди од евентуалних пропуста извођача радова на начин што ће нанета штета бити отклоњена тј.наплаћена и никако се не може третирати и довести у контекст „ограничавања конкуренције“. Полиса осигурања одговорности из делатности за штету нанету трећим лицима је уобичајен и прихваћен начин осигурања инвеститора од штете које потенцијално инвеститор може претрпети. Накнадно достављање полисе осигурања није прихватљиво јер не даје сигурност наручиоцу да ће иста и бити благовремено достављена а за случај недостављања полисе од стране избраног извођача након избора као резултат би имало продужење процеса избора извођача и довело у питање планиране рокове за извршење посла.

Законом о планирању и изградњи (Сл.гласник РС бр. 72/2009, 81/2009 – испр., 64/2010 – одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 – одлука УС, 50/2013 – одлука УС, 98/2013 – одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019 – др. Закон и 9/2020) чланом 129а ставом 1. је јасно дефинисано да „...које је извођач радова...мора бити осигурано од одговорности за штету коју може причинити другој страни...“.

Питање бр.5 :

За Партију 2 наручилац је прописао

Допунски услов: Понуђач мора да поседује сертификат ЕН12368 и ЕН 12675 Молимо наручиоца за појашњење на шта се односе поменути стандарди? Ако су у питању стандарду за техничке карактеристике, логично би било да их поседује произвођач опреме, а не понуђач, како је то наручилац прописао у конкурсној документацији.

Напомињемо да се за светлосне ознаке корити сертификат ЕН 1966.

Одговор Наручиоца 5 :

Стандард ЕН 12368 се односи на ЛЕД саобраћајне светлосне сигнале, а Стандард12675 се односи на уређај за управљање светлосним сигнаlima. Стандард који сте ви навели ЕН 1966 не постоји.

Напомена: Овај документ са логом наручиоца пуноважан је без печата и потписа